

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ทั้งภายในและภายนอกประเทศทำให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลกตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องพัฒนาคน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่สังคมประเทศชาติ การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการสร้างชาติ การปฏิรูปการศึกษาทั้งในระดับ และประเภทการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคนอย่างมีคุณภาพให้คนไทยเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และแข่งขันกับประเทศอื่นได้ การปฏิรูประบบการศึกษาเกิดขึ้นทั่วโลก ซึ่งตระหนักดีว่าความเข้มแข็ง และความมั่นคงของประเทศมาจากการพัฒนาศักยภาพคนในชาติ การพัฒนาคนต้องอาศัยระบบการศึกษาที่ครอบคลุมเข้มแข็งมีคุณภาพ และโดยประชาชนมีส่วนร่วม (เกษม วัฒนชัย, 2545 : ไม่มีเลขหน้า) จากสภาพเศรษฐกิจสังคม และการเมืองที่ประเทศไทยกำลังเผชิญภาวะวิกฤตินี้ หลายฝ่ายมองว่าเป็นผลมาจากการศึกษาไทยปรับเปลี่ยนไม่ทันกระแสโลกาภิวัตน์ (ชนาकरกสิกรไทย, 2539 : 3) ซึ่งปรากฏการณ์สำคัญอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นในทุกๆ สังคมในยุคโลกาภิวัตน์ คือ การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วเพื่อให้ก้าวทันโลกทุกประเทศจึงต้องทำการปรับปรุงกระบวนการในด้านต่างๆ ทั้งในลักษณะปรับรูป (Re-engineering) การปฏิริงสรรค์ (Re-inventing) หรือการปฏิรูป (Reform) ฉะนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษาหน่วยงานเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย และสื่อมวลชนจึงได้เรียกร้องให้มีการปฏิรูปการศึกษา (วิจิตร ศรีสะอ้าน, 2539 : 12) การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการเตรียมประชากรให้พร้อมที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อที่จะดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข การศึกษาคือสร้างพลังปัญญาแก่ประชากร เพื่อพร้อมรับกับปัญหาต่างๆ ทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ดังนั้นการศึกษาจึงถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับพัฒนาประชากร เพื่อเตรียมความพร้อมในยุคศตวรรษปัจจุบัน แต่ทั้งนี้การศึกษาจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของ คุณค่าที่แท้จริงในความเป็นมนุษย์ในฐานะเป็นหลักความคิดเชิงคุณภาพ (ชมพูนุ โคติรัมย์, ม.ป.ป. : ออนไลน์) การจัดการศึกษาคนไทยยุคปฏิรูป จะต้องพัฒนาผู้เรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม และมีความสุข เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

เป็นคนไทยที่มองกว้าง คิดไกล ใฝ่สูง มุ่งทำงาน และชาญชีวิต เป็นผู้ที่ดีคิดเป็น ทำเป็น คิดสร้างสรรค์ และรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นผู้ที่สามารถสร้างความรู้ใหม่ ประดิษฐ์คิดค้น สิ่งใหม่ รักการทำงาน และมีพลวัตในตนเองสูง และเป็นคนไทยที่มีมาตรฐานสากล คือ เป็นผู้มีความสามารถทางด้านภาษาสากล เทคโนโลยีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม นานาชาติ มีค่านิยมสากล และสามารถบูรณาการวิถีชีวิตไทยกับสังคมสากลได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ม.ป.ป. ออนไลน์) การศึกษาในปัจจุบัน ไม่สามารถพัฒนาคนไทยให้เป็นคนไทยยุคใหม่ เพราะ คุณภาพการศึกษาตกต่ำไม่ทันโลก คุณภาพผู้เรียนไทย มีสัมฤทธิ์ผลต่ำในทุกวิชา เช่น สังคมศึกษา (ร้อยละ 5) ภาษาไทย (ร้อยละ 47) ภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 34) และคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 30) ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพต่ำ เป็นแรงงานที่มีคุณภาพต่ำ การเรียนการสอนไม่ได้เน้นความสามารถสากล ขาดการอบรมบ่มนิสัย ไม่ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและภูมิปัญญาไทย คุณภาพครูส่วนใหญ่ไม่ได้มาตรฐาน และหลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียน เน้นวิชาและครูเป็นตัวตั้ง ไม่ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน การเรียนการสอนไม่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง เน้นการท่องจำ ไม่เน้นการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การเข้ารับการศึกษาไม่กว้างขวาง ไม่ทั่วถึง และไม่เป็นธรรม เกิดความเหลื่อมล้ำในโอกาสการเข้ารับการศึกษา และคุณภาพ การศึกษาที่ได้รับ กล่าวคือ คนไทยมีการศึกษาเฉลี่ยเพียง 7.1 ปี, แรงงานอายุ 13 ปีขึ้นไป (48 ล้านคน)ร้อยละ 68 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มีประชาชนอายุ 13-24 ปี ซึ่งเป็นคนในวัยเรียน ถึง 7.1 ล้านคน ที่ยังอยู่นอกระบบการศึกษา นอกจากนี้ ยังมีคนที่พลาดโอกาส และด้อยโอกาสที่จะเข้ารับการศึกษา ขั้นพื้นฐานมีจำนวนมาก เช่น เด็กพิการ อายุ 6-17 ปี มีถึงร้อยละ 80 พลาดโอกาสเข้ารับการศึกษา การศึกษาแยกจากสังคม ศาสนา และวัฒนธรรมทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาด้อย ทางคุณภาพ และจริยธรรม และขาดความ ภูมิใจในศิลปะ และภูมิปัญญาไทย การบริหารจัดการศึกษาขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ขาดการเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม, วิชาชีพครูตกต่ำ จึงไม่ได้คนดีคนเก่งมาเป็นครู สังคม ขาด ศรัทธาและความเชื่อมั่นในวิชาชีพครู ขาดการพัฒนา นโยบายอย่างต่อเนื่อง ขาดแคลน โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ และขาดความเชื่อมโยงกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน การปฏิรูป จึงจำเป็นต้องปฏิรูป ผู้เรียน ทรัพยากร การลงทุนทางการศึกษา และการปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการการศึกษา การเรียนรู้ ที่มุ่งผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้เป็นคนไทยที่มีคุณภาพและคุณธรรมเข้มแข็ง และแข่งขันได้ (บวร เทศารินทร์. ม.ป.ป. : ออนไลน์)

คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบ "ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอหลักการและกรอบแนวคิด เน้นการปฏิรูประบบ การศึกษาและการเรียนรู้ และข้อเสนอกลไกที่จะก่อให้เกิดผลต่อการพัฒนาการศึกษา และการ เรียนรู้ซึ่งเป็นระบบ จำเป็นต้องเชื่อมโยงกับการพัฒนาระบบอื่น ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง เกษตรกรรม สาธารณสุขและการจ้างงาน โดยมี วิสัยทัศน์ คนไทยได้ เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีเป้าหมายภายในปี 2561 มีการปฏิรูปการศึกษา และการเรียนรู้ อย่างมีระบบ โดยเน้นหลัก 3 ประการ คือ 1) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการ เรียนรู้ของคนไทย 2) เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาค ส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา โดยมีกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและ เรียนรู้ซึ่งมีระบบ 4 ใหม่ คือ 1) พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ 2) พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ 3) พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ 4) พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ กำหนดบทบาทสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีกลไกของการขับเคลื่อนให้เกิดผล ตามแนวทางปฏิรูป ที่เป็นบทบาทของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และองค์กร ที่เกี่ยวข้องคือ "ประกันการเรียนรู้ และการรับรองมาตรฐานผู้เรียน" 1) ประเมินการใช้และ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง 2) จัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) พัฒนาระบบบริหารจัดการของนักบริหารจัดการแบบมืออาชีพ และครูมืออาชีพในสถานศึกษาทุกแห่ง (วิบูลย์ แมนสถิตย์, 2552 : ออนไลน์) ซึ่งเป้าหมายที่แท้จริงในการปฏิรูปการศึกษาก็คือ การ พัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มี จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การ ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาจึงจำเป็นต้องปฏิรูป กลไกของระบบโรงเรียน ชุมชน รัฐบาล หน่วยงานของรัฐตลอดจนให้เอกชนได้ตระหนักถึงความร่วมมือในการจัดการศึกษาทุกระดับ ให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน มีความเหมาะสมกับวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม บรรยากาศ การศึกษาต้องมีคุณภาพที่ประกันได้ โดยเฉพาะคุณภาพของผู้เรียนที่ได้มาตรฐานสูงในระดับ สากล สามารถเผชิญปัญหาและการเปลี่ยนแปลง ดำรงตนในสังคม ได้อย่างมีความสุข และร่วม รับผิดชอบพัฒนาชุมชน ประเทศชาติและสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 7)

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เส้นทางสู่ความสำเร็จ การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง(พ.ศ. 2552-2561) ที่มุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน 4 ใหม่ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ครูยุคใหม่ สถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ใหม่ และระบบบริหารจัดการใหม่ ที่มุ่งหวังพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นคนเก่ง คนดี และ มีความสุขเป็น

คุณภาพของเด็กไทยในอนาคต เป็นผู้ที่มีความสามารถ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นก้าวไกล
สู่สากล และมีความเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ (จินตนา สุขสมแดน. 2553 : ออนไลน์)

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า มีอุปสรรคในการดำเนินงาน จึงต้องผลักดันการ
ปฏิรูปการศึกษา จึงเป็นวาระเร่งด่วนของชาติ และมีประเด็นที่จำเป็นต้องมีการปฏิรูปการศึกษา
คือ การบริหารจัดการศึกษาขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้แก่ มีการบริหารรวมศูนย์
อำนาจสู่ส่วนกลาง มีการจัดองค์กรซ้ำซ้อน ไม่มีเอกภาพด้านนโยบาย และมาตรฐาน
ประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรต่ำ ขาดการเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม สังคมขาดศรัทธา
และความเชื่อมั่นในวิชาชีพครู ขาดการพัฒนา นโยบายอย่างต่อเนื่อง ขาดแคลนโครงสร้าง
พื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และขาดความเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
และชุมชน เกิดความเหลื่อมล้ำในโอกาสการเข้ารับการศึกษา และคุณภาพการศึกษาต่ำ รวมถึง
การเรียนการสอนไม่ได้เน้นความสามารถสากล ขาดการอบรมบ่มนิสัยไม่ได้ปลูกฝังคุณธรรม
จริยธรรมและภูมิปัญญาไทยอย่างเพียงพอ คุณภาพครูส่วนใหญ่ไม่ได้มาตรฐาน และหลักสูตร
การเรียนการสอน และการประเมินผลผู้เรียน เน้นวิชา และครูเป็นตัวตั้ง การเรียนการสอนไม่
เชื่อมโยงกับชีวิตจริง เน้นการท่องจำ แต่ไม่เน้นการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การคิดริเริ่ม
สร้างสรรค์ ทำให้เด็กนักเรียนสมัยใหม่คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ไม่เป็น รวมทั้งการศึกษาแปลก
แยกจากสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม การศึกษาที่จัดอยู่ในปัจจุบันเป็นการศึกษาแบบแยกส่วน
ไม่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในสังคม อีกทั้งการศึกษาขาดการบูรณาการเชื่อมโยงกับด้าน
ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมเข้าไปในกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษา
อ่อนด้อยทางคุณภาพ และจริยธรรม ยังขาดความภูมิใจในศิลปะ และภูมิปัญญาไทย ซึ่งเป็น
อันตรายต่อความมั่นคงของชาติไทย (วิชาการคอดคอม. 2550 : ออนไลน์) อีกทั้งการมุ่งสอน
วิชาการแต่ยังไม่สามารถปลูกฝังรักการเรียนรู้ ยังพบว่าผู้เรียนจำนวนมากเรียนเพื่อทำข้อสอบ
ให้ผ่านหรือเพื่อสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาให้ได้ มากกว่าการเรียนรู้และเข้าใจ
สาเหตุมาจากระบบการประเมินผลการจัดการเรียนรู้มุ่งให้ผู้เรียนท่องจำ และสอบให้ผ่านส่งผล
ให้การปลูกฝังการรักการเรียนรู้อาจไม่สำเร็จเท่าที่ควร การสอนทักษะการคิดและทักษะทาง
อารมณ์ยังไม่มีคุณภาพที่ระบบการศึกษายังไม่สามารถพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนได้
เท่าที่ควร เนื่องด้วยการจัดการเรียนการสอน ยังมุ่งสอนให้คนคิดตามผู้สอนบ่อนความรู้
มากกว่าให้คิดสิ่งใหม่ ๆ และยังยึดติดวัฒนธรรมการสอนแบบเดิม(สำนักงานเลขาธิการสภา
การศึกษา. 2550 : 73) และไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการรับรู้ และการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาภายใต้กรอบปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ สอง (2552 – 2561) เพื่อจะทำให้ทราบว่าบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เหล่านี้มีสภาพการรับรู้ และการปฏิบัติตามนโยบาย การปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง (2552 – 2561) ได้เพียงใด ขณะเดียวกัน ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลสำหรับ คณะ ผู้บริหาร และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 สามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง และกำหนดนโยบาย แผนปฏิบัติการในอนาคตได้ นอกจากนี้ ผลที่ได้จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาให้ลดน้อยลง หรือให้หมดไป อันจะส่งผลให้ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จะได้มีการพัฒนา ระบบบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้เป็นที่น่าพอใจตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของชาติสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการรับรู้ และการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาภายใต้กรอบปฏิรูป การศึกษาทศวรรษที่สอง (2552 – 2561) ตามความคิดเห็นของครู และผู้บริหาร สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการรับรู้ และการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาภายใต้กรอบ ปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง (2552 – 2561) ตามความคิดเห็นของครู และผู้บริหาร สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตามนโยบายการศึกษาภายใต้ กรอบปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง (2552 – 2561)

สมมติฐานการวิจัย

ระดับสภาพการรับรู้ และการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาภายใต้กรอบปฏิรูป การศึกษาทศวรรษที่สอง (2552 – 2561) ตามความคิดเห็นของครู และผู้บริหาร สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามสถานภาพ ประสบการณ์ และขนาดของ สถานศึกษา มีความแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพการรับรู้ และการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาภายใต้กรอบปฏิรูป การศึกษาทศวรรษที่สอง (2552 – 2561) ตามความคิดเห็นของครู และผู้บริหาร สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มครู ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ซึ่งมีทั้งหมด 175 โรงเรียน จำนวน 1,892 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร 194 คน และครูผู้สอน 1,698 คน(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. 2553 : 2)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 127 คน และครู จำนวน 313 คน รวมทั้งสิ้น 440 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยสุ่มได้จาก ประชากรของ ผู้บริหารโรงเรียน 194 คน และครูผู้สอน 1,698 คน โดยการเปิดตารางของ เครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)(บุญชม ศรีสะอาด. 2545ก : 45)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

3.1.1 สถานภาพ ได้แก่

- 1) สถานภาพ
- 2) ประสบการณ์การทำงาน
- 3) ขนาดของสถานศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ความคิดเห็น สภาพการรับรู้ และ การปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาภายใต้กรอบปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง

(2552 – 2561)(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553, 11-12 ; สำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 ; กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 12 ; กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 7 – 12 ; คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์ เครื่องมือ. 2553. ตามกรอบแนวทางปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้อย่างเป็นระบบ 4 ด้าน

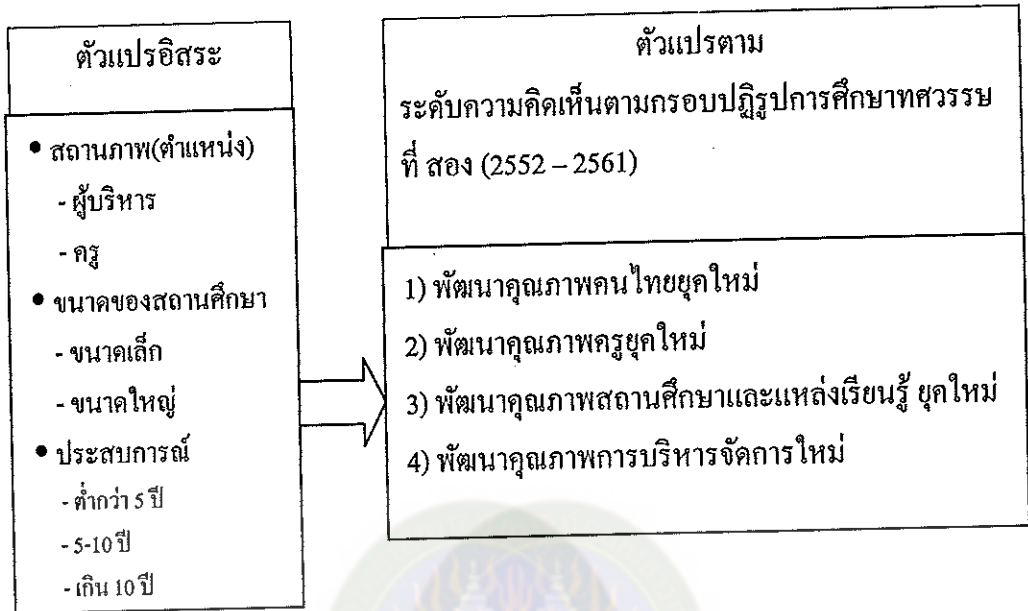
3.2.1 พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่

3.2.2 พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่

3.2.3 พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ ยุคใหม่

3.2.4 พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

4. กรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ตามนโยบายการศึกษาภายใต้กรอบปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ สอง (2552 – 2561) หมายถึง ระดับความคิดเห็นการรับรู้ ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

2. การปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาภายใต้กรอบปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ สอง (2552 – 2561) หมายถึง ระดับความคิดเห็นการปฏิบัติ ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

3. สภาพการรับรู้และการปฏิบัติตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา หมายถึง ระดับความคิดเห็นในสภาพการรับรู้และการปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ 4 ด้านคือ

3.1 พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ หมายถึง ความพยายามของครูที่จะพัฒนาผู้เรียน เป็นคนที่มีคุณภาพ มีสมรรถนะและความรู้ ความสามารถนิสัยใฝ่เรียนรู้ตั้งแต่ปฐมวัย สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถสื่อสาร คิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา ริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงส่วนรวม ทำงานเป็นกลุ่มได้ มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึกและภูมิใจในความเป็นไทย ก้าว

ทันโลก เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพ มีทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น สมรรถนะ ความรู้ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีโอกาสเรียนรู้อย่างเท่าเทียมเสมอภาค

3.2 พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ หมายถึง ความพยายามที่จะทำให้ครูเป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า มีระบบกระบวนการผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มีคุณภาพ มาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง สามารถดึงผู้คนเก่งและคนดี มีใจรักมาเป็นครู สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ สามารถพัฒนาตนเอง และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง โดยมีการพัฒนาระบบผลิตครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

3.3 พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ ยุคใหม่ หมายถึง ความพยายามพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกกระบบและแหล่งเรียนรู้ตามอัชฌาศัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในระดับ โรงเรียน หรือสถานศึกษา รวมทั้งประชาชนในชุมชนให้เป็นทีมงานที่มีคุณภาพ

3.4 พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ หมายถึง ความพยายามมุ่งเน้นการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วน การจัดระบบบริหารและการจัดการให้มีเอกภาพ จัดการศึกษาในท้องถิ่น เปิดโอกาสให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร มีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส เป็นธรรมตรวจสอบได้ มีการสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง พัฒนาระบบการวางแผน การระดม และจัดสรรทรัพยากร การควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผลที่เอื้อการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

4. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

5. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

6. ขนาดของสถานศึกษา หมายถึงการแบ่งขนาดโรงเรียนตามจำนวนนักเรียน

6.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน ไม่เกิน 300 คน

6.2 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คน ขึ้น

ไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อมูลจากการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสารสนเทศของผู้บริหาร คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อการปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 และเขตอื่น ๆ ตลอดจนสถานศึกษาในระดับต่าง ๆ และเป็นข้อสารสนเทศพื้นฐานต่อการทำวิจัย และการศึกษาสำหรับผู้สนใจทั่วไปต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHATH MAHASARAKHAM UNIVERSITY